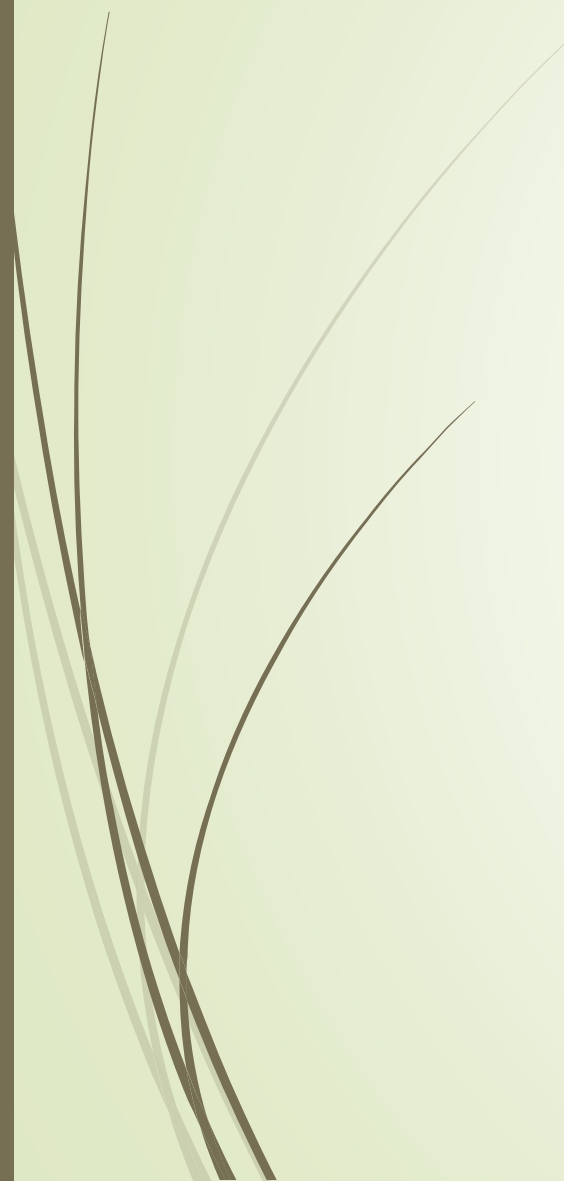

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

عنوان:

بررسی تاثیر گسترش بانکداری اجتماعی بر رقابت در صنعت بانکداری ایران

استاد راهنما: دکتر سید شمس‌الدین حسینی

استاد مشاور: دکتر فتح‌اله تاری

استاد داور: دکتر حسن طائی

ارائه دهنده: حمزه پالیک

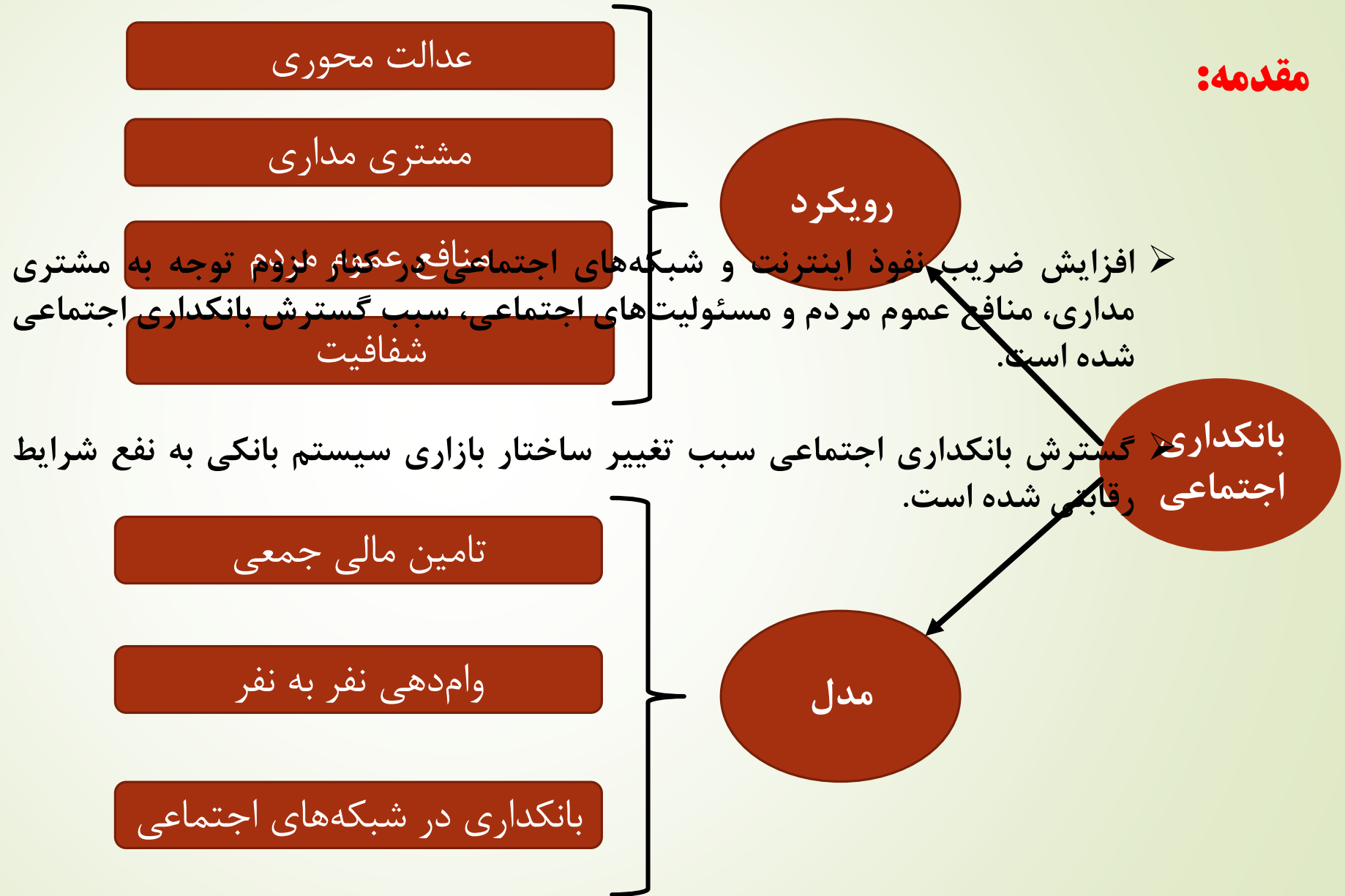
بهار ۹۸

فهرست:

- کلیات پژوهش (مقدمه، بیان مسئله، سوالات و فرضیات پژوهش)
- مبانی نظری
- پیشینه پژوهش
- روش‌شناسی پژوهش
- تجزیه و تحلیل
- نتیجه‌گیری و پیشنهادها

مقدمه:

۴

بیان مسئله:

انحراف سیستم بانکی از وظیفه اصلی خود که عبارت است از تامین مالی اقتصاد به نحوی که منافع اجتماعی تمام اقشار جامعه تامین شود.

به وجود آمدن شرکت‌های فناورانه مالی در خارج از سیستم بانکی و توجه کردن آن‌ها به رویکرد اجتماعی در کنار رویکرد سودآوری سبب گرایش مشتریان به بانکداری اجتماعی شده است.

میزان سرمایه‌گذاری از طریق تامین مالی جمعی بیش از ۱۰۰ میلیارد دلار و از طریق وام‌دهی فرد به فرد بیش از ۱۰ میلیارد دلار است.

بانکداری اجتماعی نقش مهمی در تامین مالی کسب‌وکارهای نوپا و کمک به افراد کم‌درآمدی که توانایی تامین سرمایه برای راه‌اندازی کسب‌وکارهای خود را ندارند، دارد.

با توجه به رونق گرفتن بانکداری اجتماعی به شیوه نوین، اگر سیستم بانکداری فعلی از رویکرد سودآوری محض عبور نکند با خطر مواجه خواهد شد.

سوالات پژوهش:

پرسش اصلی:

□ گسترش بانکداری اجتماعی چه تاثیری بر رقابت در صنعت بانکداری ایران دارد؟

پرسش‌های فرعی:

□ گسترش بانکداری اجتماعی چه تاثیری بر تعداد عرضه‌کنندگان و متقاضیان خدمات بانکی ایران دارد؟

□ گسترش بانکداری اجتماعی چه تاثیری بر شرایط ورود و خروج از صنعت بانکداری ایران دارد؟

□ گسترش بانکداری اجتماعی چه تاثیری بر تقارن اطلاعات در صنعت بانکداری ایران دارد؟

□ بانکداری اجتماعی چه تاثیری بر شروع کسب‌وکارهای اجتماعی دارد؟

فرضیات پژوهش:

فرضیه اصلی:

➤ گسترش بانکداری اجتماعی، موجب افزایش رقابت در صنعت بانکداری ایران می‌شود.

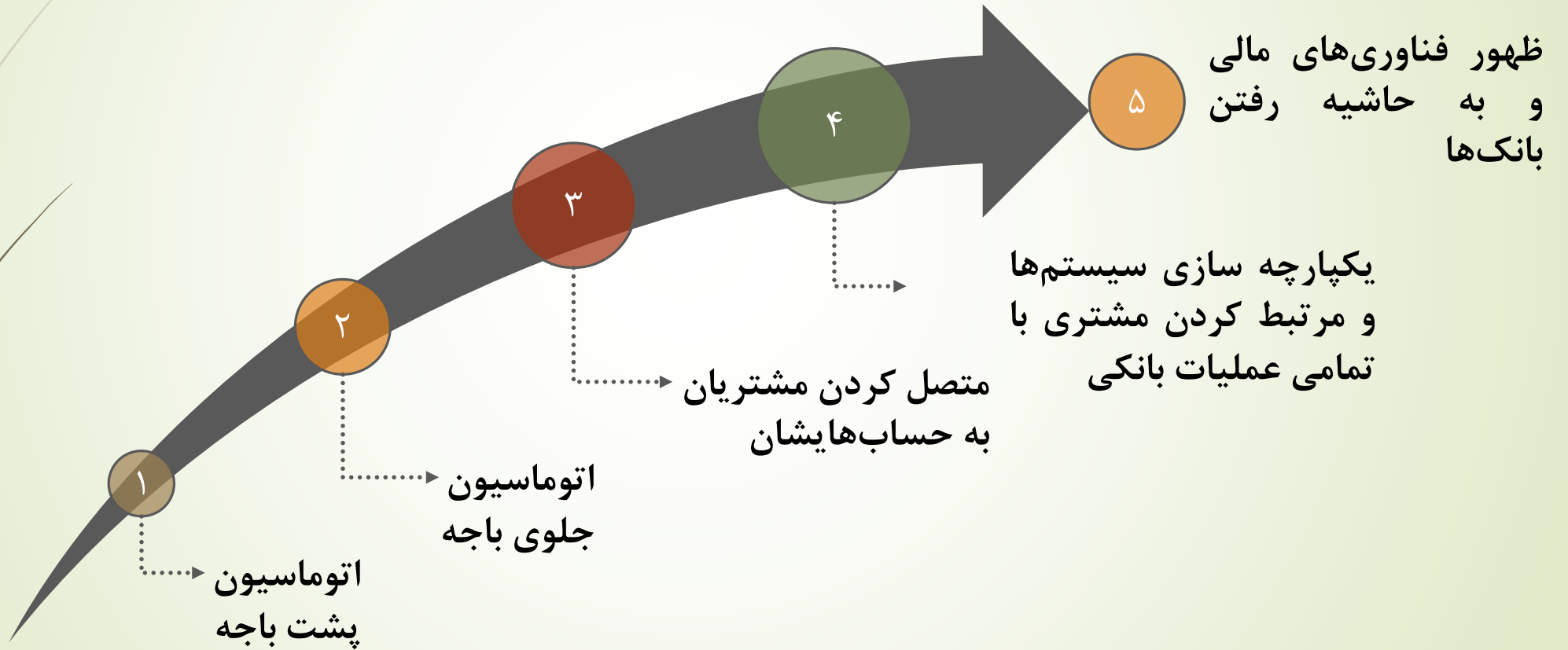
فرضیه‌های فرعی:

➤ گسترش بانکداری اجتماعی، باعث افزایش تعداد عرضه‌کنندگان و متقاضیان خدمات بانکی ایران می‌شود.

➤ گسترش بانکداری اجتماعی، شرایط ورود و خروج از صنعت بانکداری ایران را تسهیل می‌کند.

➤ گسترش بانکداری اجتماعی، موجب افزایش تقارن اطلاعات در صنعت بانکداری ایران می‌شود.

مراحل و دوره‌های بانکداری الکترونیک:

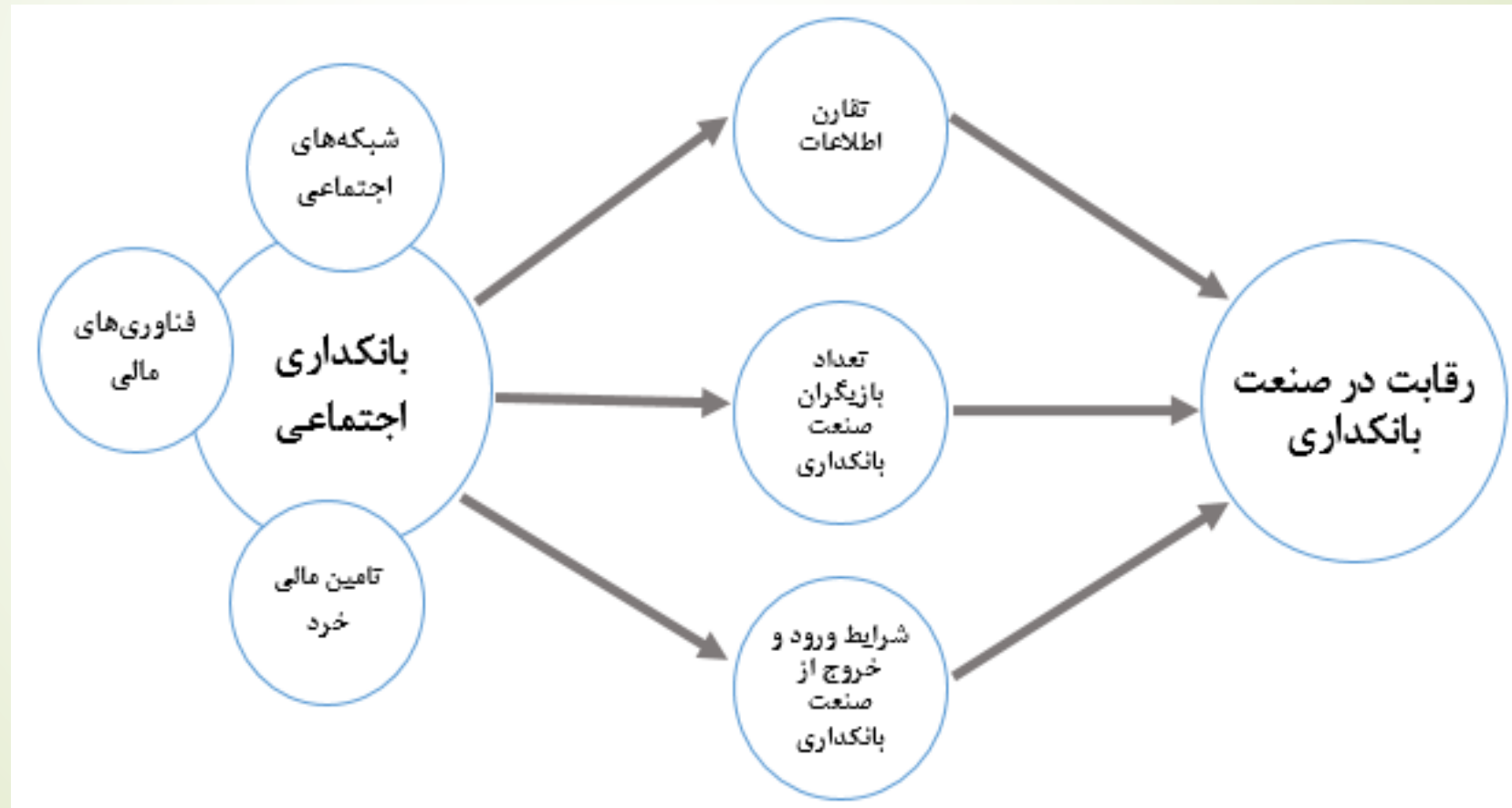

روندهای بانکداری اجتماعی:

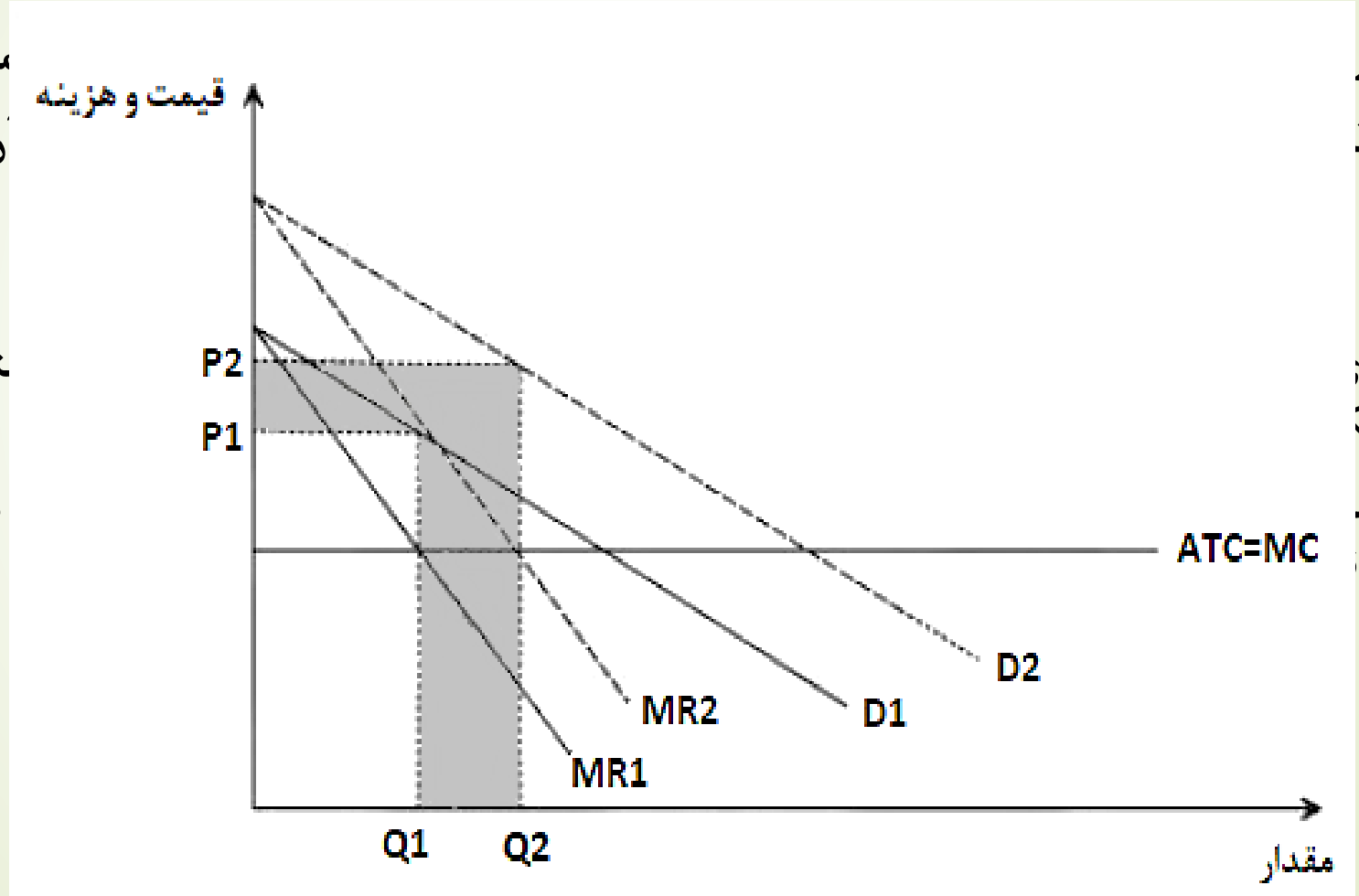
بانکداری اجتماعی و رقابت:

➤ گسترش بانکداری اجتماعی توسط شرکت‌های فناورانه مالی، سود بانک‌ها را کاهش می‌دهد و سبب کاهش اعتماد به سیستم بانکداری فعلی می‌شود؛ سیستم بانکداری فعلی به ناچار به بانکداری اجتماعی روی می‌آورد و این امر ساختار بازاری صنعت بانکداری را متاثر می‌کند.

ادامه:

- در بانکدار
- سپرده‌گذار دارند.
- بانک‌های
- فناوری‌ها:
- اختیار بان
- بانک‌ها م
- اطلاع‌رسا

می‌کنند.
ن نظارت
ترین در
مشتریان

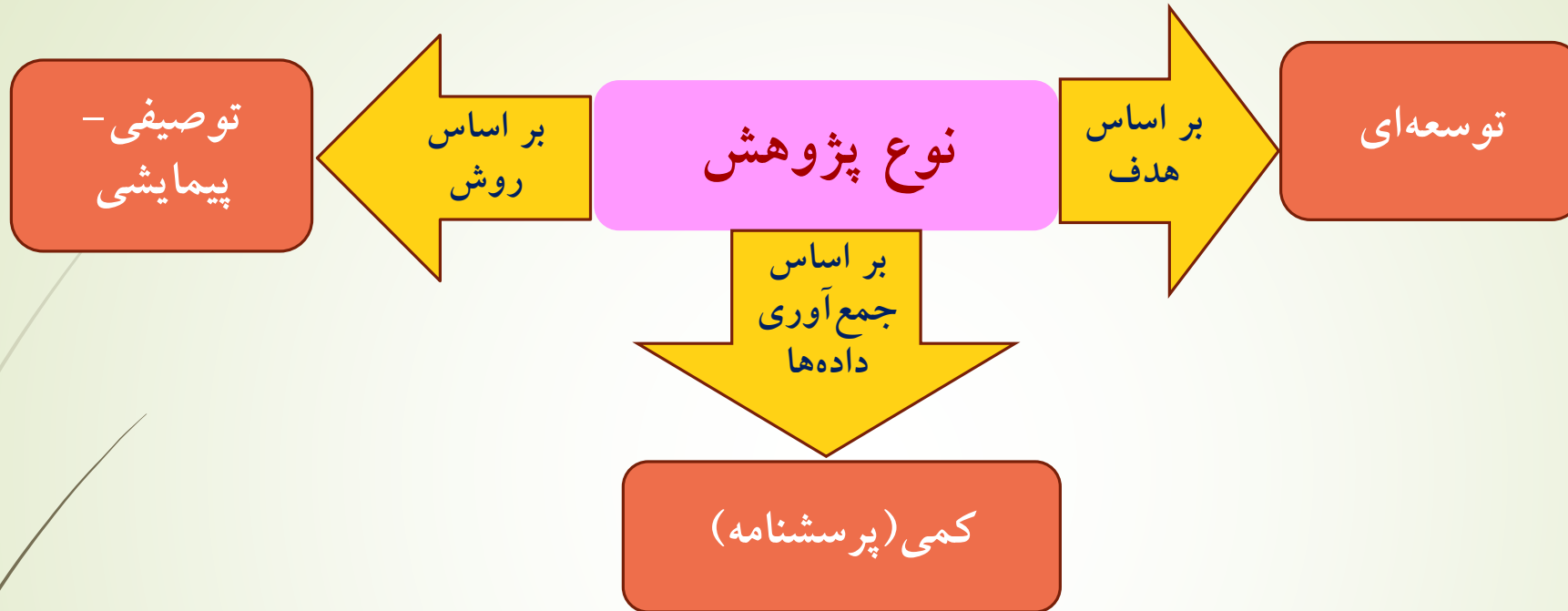
پیشینه پژوهش:

۱۲

نتیجه‌گیری	عنوان پژوهش	محقق
نتایج پژوهش نشان می‌دهد که بین میزان سپرده‌های هر بانک و توسعه بانکداری الکترونیکی رابطه‌ای مثبت وجود دارد. در نهایت نتیجه‌گیری می‌شود که توسعه بانکداری الکترونیکی موجب کاهش تمرکز بازار بانکی شده است.	تأثیر بانکداری الکترونیکی بر جذب سپرده و تمرکز بازار در صنعت بانکداری ایران	حسینی و درگذنی (۲۰۱۸)
بانکداری اجتماعی به معنای استفاده از شبکه‌های اجتماعی و فناوری اطلاعات و ارتباطات برای بانکداری نوین و درعین‌حال توجه کردن به مسئولیت‌های اجتماعی است. که در آن به مسئولیت‌پذیری، شفافیت، ثبات و پایداری توجه می‌شود.	بررسی مفاهیم و تعاریف بانکداری اجتماعی	ابراهیمی و گشتاسبی (۱۳۹۵)
ارائه خدمات بانکی در فضای رسانه‌های اجتماعی می‌تواند به کاهش هزینه‌ها و اعتمادسازی مجدد مشتریان منتهی شود.	رسانه‌های اجتماعی و مدیریت ارائه خدمات بانکی به نسل دیجیتال با رویکرد نظریه استفاده و رضایتمندی	فرهنگی (۱۳۹۳)
با پذیرش فناوری اینترنتی توسط بانک‌ها، رقابت افزایش یافته است. همچنین تغییرات در ساختار رقابتی بانک‌ها، مدل بانکداری سنتی را به چالش می‌کشد.	رقابت و پذیرش فن‌آوری‌های اینترنتی توسط بانک‌های محلی تگزاس	آچاریا و همکاران (۲۰۰۶)
فناوری اطلاعات می‌تواند برای کاربران جوامع فقیر، دسترسی مالی بیشتری را از طریق افزایش سواد مالی به‌وجود آورد.	سواد مالی مصرف‌کنندگان و تأثیر بانکداری آنلاین بر رفتار مالی مشتریان کم‌درآمد بانک‌ها	سرون و کاستنر (۲۰۰۸)

روش پژوهش:

۱۳

متخصصان بانکداری الکترونیک، متخصصان تجارت الکترونیک و اقتصاددانان آشنا به حوزه اقتصاد مجازی و همچنین شرکت‌ها و مؤسساتی که در حوزه بانکداری الکترونیکی و بانکداری اجتماعی فعال هستند.

حجم نمونه آماری با استفاده از فرمول کوکران ۱۱۴ نفر تعیین شد، روش نمونه‌گیری قضاوتی است.

همبستگی اسپیرمن، فریدمن، کولموگروف-اسمیرنوف، آلفای کرونباخ، شاپیرو-ویلک

جامعه آماری مورد مطالعه

روش نمونه‌گیری

آزمون‌های بکار رفته در پژوهش

آزمون پایایی:

متغیر	آزمون پایایی (آلفای کرونباخ)
آلفای کرونباخ برای تمامی متغیرها	۰/۹۳۴

➤ با توجه به مقدار ۰/۹۳۴، پرسشنامه از پایایی لازم برخوردار است.

آزمون سنجش نرمال بودن توزیع داده‌ها:

H0: توزیع داده‌ها نرمال است

H1: توزیع داده‌ها نرمال نیست

متغیر	آزمون K-S و SH-W
بانکداری اجتماعی	ارزش احتمال ۰/۰۰۰
تقارن اطلاعات	ارزش احتمال ۰/۰۰۰
تعداد بازیگران صنعت بانکداری	ارزش احتمال ۰/۰۰۰
شرایط ورود و خروج از صنعت بانکداری	ارزش احتمال ۰/۰۰۰

□ با توجه به اینکه که مقدار **p-value** کمتر از ۰.۰۶ است، بنابراین فرض **H0** رد می‌شود و داده‌ها نرمال نیست.

آزمون فرضیات:

۱۶

آزمون اسپی من	
H ₁₀ : گسترش بانکداری اجتماعی سبب افزایش تقارن اطلاعات در صنعت بانکداری ایران نمی‌شود.	فرضیه ۱
H ₂₀ : گسترش بانکداری اجتماعی سبب افزایش تعداد بازیگران صنعت بانکداری نمی‌شود.	فرضیه ۲
H ₃₀ : گسترش بانکداری اجتماعی موجب تسهیل شرایط ورود و خروج از صنعت بانکداری نمی‌شود.	فرضیه ۳
H ₄₀ : گسترش بانکداری اجتماعی سبب افزایش رقابت در صنعت بانکداری ایران نمی‌شود.	فرضیه ۴

□ با توجه به اینکه که مقدار **p-value** برای تمامی فرضیات کمتر از ۰.۰۶ است، بنابراین فرض **H₀** (عکس فرضیه) رد می‌شود، بنابراین تمامی فرضیات ما تایید می‌شود.

اولویت‌بندی مولفه‌های رقابت:

متغیر	آزمون فریدمن (میانگین مولفه‌ها)	
تقارن اطلاعات	۱.۵۰	۳
تعداد بازیگران صنعت بانکداری	۱.۸۰	۲
شرایط ورود و خروج از صنعت بانکداری	۲.۷۰	۱

نتیجه‌گیری:

گسترش بانکداری
اجتماعی سبب
افزایش تقارن
اطلاعات در صنعت
بانکداری ایران
می‌شود.

فرضیه ۱

گسترش بانکداری
اجتماعی سبب
افزایش تعداد
بازیگران صنعت
بانکداری می‌شود.

فرضیه ۲

گسترش بانکداری
اجتماعی موجب
تسهیل شرایط
ورود و خروج از
صنعت بانکداری
می‌شود.

فرضیه ۳

گسترش بانکداری
اجتماعی سبب
افزایش رقابت
صنعت بانکداری
ایران می‌شود.

فرضیه
اصلی

نتایج حاصل از تاثیر بانکداری اجتماعی بر کسب و کارها:

- ❑ بانکداری اجتماعی روش‌های تامین مالی را تنوع می‌بخشد (بانکداری خرد، تامین مالی جمعی و وام‌های نفر به نفر)
- ❑ بانکداری اجتماعی به تامین مالی (دسترسی مالی) افرادی منجر می‌شود که به سرمایه اولیه برای راه‌اندازی کسب و کار خود نیازمندند.
- ❑ بنابراین بانکداری اجتماعی سبب تقویت کسب و کارهای نوپا، کسب و کارهای کوچک و متوسط و کسب و کارهای اجتماعی می‌شود.

پیشنهادهای سیاستی:

- به قانون‌گذاران، هیئت وزیران و شورای پول و اعتبار پیشنهاد می‌شود با تصویب قوانین مرتبط، زمینه را برای گسترش بانکداری اجتماعی و شرکت‌های فناورانه مالی فراهم کنند.
- به دولت و دستگاه‌های مرتبط پیشنهاد می‌شود زمینه را برای توسعه اینترنت و شبکه‌های اجتماعی ایمن و قابل اعتماد فراهم نمایند.
- به بانکداران پیشنهاد می‌شود به همکاری با شرکت‌های فناورانه مالی پرداخته و با آنها شریک گردند و یا اینکه بانکداری اجتماعی مختص به خود را راه‌اندازی کنند، در غیر این صورت بانک‌ها محکوم به شکست هستند.
- پیشنهاد می‌شود نهادهای حمایتی مانند وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و کمیته امداد امام خمینی (ره) از ظرفیت مشارکت مردمی در قالب مدل‌های تامین مالی جمعی مانند مدل پاداش محور، قرض محور، اهدا محور و مشارکت محور بهره‌گیرند.

پیشنهادهای پژوهشی:

- با توجه به اینکه پژوهش پیش‌رو به تاثیر گسترش بانکداری اجتماعی بر رقابت در صنعت بانکداری ایران تمرکز داشته است، پیشنهاد می‌شود در پژوهشات آتی به انواع مدل بانکداری اجتماعی و نحوه تعامل آن‌ها بانک‌ها پرداخته شود.
- پیشنهاد می‌شود در پژوهشات آتی به انواع شرکت‌های فناورانه مالی در زمینه بانکداری اجتماعی در ایران، مشکلات و موانع پیش روی آن‌ها پرداخته شود.
- پیشنهاد می‌شود در پژوهشات آتی به نقش بانکداری اجتماعی در افزایش اعتماد به نظام بانکی پرداخته شود.
- با توجه به اهمیت تنظیم مقررات در حوزه نهادهای مالی، به پژوهش در زمینه تنظیم مقررات در حوزه بانکداری اجتماعی پرداخته شود.

با سپاس فراوان از توجه شما